

Prof.dr hab.med.Andrzej Milewicz

Wrocław 11.03.2019r

53-134 Wrocław

Ul.Brossa 16

O C E N A

rozprawy doktorskiej lek. med. Anna Leszczyszyn

pt." Prospektywna ocena wpływu stężenia witaminy D3 na status

zębowo- kostno-dziąsłowy u pacjentów z wadami zgryzu „

opracowana na zlecenie Dziekana Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego

prof. dr hab. Małgorzaty Radwan - Oczko

Rozprawa doktorska lekarza medycyny Anny Leszczyszyn dotyczy bardzo istotnego problemu klinicznego tj.oceny wpływu stężenia endogennej witaminy D3 na status zębowo- kostno-dziąsłowy u pacjentów z wadami zgryzu. Plejotropowe działanie witaminy D związane z obecnością receptorów dla niej oraz aktywnością enzymów koniecznych do jej przemian metabolicznych w większości tkanek organizmu człowieka jest „gorącym tematem „ z powodu wciąż wielu niewiadomych , w tym odnośnie jej roli w zdrowiu jamy ustnej . Większość publikacji podkreśla istotną korzystną rolę prawidłowego stężenia witaminy D na homeostazę organizmu człowieka Dlatego podjęty przez doktorantkę temat prospektywnej oceny wpływu stężenia endogennej witaminy D3 na status zębowo- kostno-dziąsłowy u pacjentów z wadami zgryzu jest innowacyjny . Zaplanowane badania stanowią istotny przyczynek do lepszego pełniejszego poznania tego ważnego klinicznie zagadnienia . Potwierdza to również niewielka liczba oraz małe zobiektyzowanie danych w piśmiennictwie krajowym i zagranicznym .

Omawiana w recenzji rozprawa doktorska stanowi typowe opracowanie kliniczne liczące 95 stronic maszynopisu , w obrębie którego zamieszczono streszczenie w języku polskim i angielskim oraz piśmiennictwo jak również dokumentację pracy w formie ankiet wykorzystanych w badaniu oraz 28 rycin i 24 tabel.

Na 25 stronach wstępu autorka omówiła zebrane w piśmiennictwie krajowym i zagranicznym dane na temat biosyntezy, metabolizmu oraz innych czynników współtowarzyszących działaniu witaminy D. Ponadto czynników wpływających na wytwarzanie witaminy D oraz konsekwencji zdrowotnych jej niedoboru. Wstęp zawiera bardzo liczne informacje, lecz zabrakło w nim opisu roli białka wiążącego witaminę D (VDBP – vitamin D binding protein), która decyduje o stężeniu wolnej oraz bioaktywnej witaminy D. Ponadto przy omawianiu roli receptora VDR zabrakło informacji o roli jego polimorfizmów. Brak również informacji o objawach klinicznych w przypadku zaawansowanego niedoboru tej witaminy. Odnośnie wstępu ma następujące uwagi stylistyczne na str.8. 23 linia - zdanie „Co ciekawe, 83% noworodków .....”, oraz linia 29 – emigranci innych ras - nie są czynnikiem ryzyka – lecz czynnik etniczny. str.18. rycina – sformułowanie „Małe przyjmowanie witaminy D”, zastąpiłbym niską podaż witaminy D. Str.19. linia 3 – Badania przeprowadzone ..... w tym zdaniu brakuje wartości wit.D w lecie u mężczyzn i w zimie u kobiet. Ponadto błąd literowy str.25 linia 15 – kalcytiolu zamiast kalcytriolu.

Na stronie 34 doktorantka przedstawia precyzyjnie swój cel pracy tj. ocenę powiązania między stężeniem witaminy D, wapnia, parathormonu i osteokalcyny w krwi z statusem periodontologicznym i ortodontycznym. Jak również ocenę wpływu suplementacji wit.D na ten status oraz opracowanie danych epidemiologicznych niedoboru tej witaminy.

W badaniu uczestniczyło 114 osób w tym 53 kobiety w wieku 15-62 lata. Szczegółowa charakterystyka grupy badanej została omówiona w wynikach badań. Zastosowane w pracy techniki badawcze przez doktorantkę nie budzą zastrzeżeń. Na uwagę zasługuje fakt, że badania przeprowadzono w okresie kwiecień – maj 2018r, co jest bardzo istotne dla pełnej interpretacji wyników.

Analizując wyniki badań w tabeli 13 – wykazano maksymalne stężenie PTH 96,7 pg/ml – myślę, że dobrze byłoby ten przypadek wykluczyć ponieważ, wygląda na nadczynność przytarczyc. Ponadto proponowałbym aby w omawianiu wyników, używać formy „były” lub „było” zamiast „jest” na stronach 54,55,56,57. Uzyskane wyniki doktorantka poddała nowoczesnej, bardzo starannej analizie statystycznej i zilustrowała w formie przejrzystych rycin i tabel.

Przeprowadzona przez autorkę na 8 stronach dyskusja własnych wyników badań z danymi z literatury światowej potwierdza ogromne odczytanie i orientacje w badanym problemie naukowym. Polemizowałbym z doktorantką na temat przedstawionych na podstawie analizy wieloczynnikowej niezależnymi czynnikami ryzyka deficytu witaminy D – czy stwierdzane zmiany zdrowia jamy ustnej są przyczyną, czy też skutkiem niedoboru witaminy D.

Analizując uzyskane wyniki doktorantka wyciąga pięć wniosków, które są próbą odpowiedzi na postawione w celu pracy pytania. W mojej opinii wnioski przed wydrukowaniem pracy powinny zostać przeredagowane tak, aby odpowiadały na trzy pytania postawione w celu pracy.

Praca jest napisana jasno i zwięźle, dobrze udokumentowana, poparta nowoczesną analizą statystyczną, z bogatym zawierającym 108 pozycji piśmiennictwem oraz syntetycznym streszczeniem w języku polskim i angielskim. Proponowałbym w streszczeniu wpisać nowe wnioski. Przedstawione usterki i zastrzeżenia, nie mniejszą jednak w całości ogromu pracy włożonego przez autorkę oraz jej besprzeczných walorów naukowych.

Pomimo przedstawionych uwag krytycznych, dysertacja lek.med. Anny Leszczyszyn pt. "Prospektywna ocena wpływu stężenia witaminy D3 na status zębowo-kostno-dziąsłowy u pacjentów z wadami zgryzu", spełnia wszystkie wymagania stawiane rozprawom doktorskim, gdyż autorka wykazała się dobrą znajomością piśmiennictwa dotyczącego podejmowanego problemu klinicznego, dobrą umiejętnością prowadzenia badań klinicznych, opanowaniem nowoczesnych technik badawczych i statystycznych oraz krytyczną oceną wyników. Na szczególną uwagę zasługuje innowacyjny charakter pracy która poza aspektami poznawczymi, prezentuje również podstawy do implikacji praktycznych w leczeniu schorzeń przyzębia.

Na podstawie powyższych osiągnięć, zwracam się do Wysokiej Rady Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu z wnioskiem o dopuszczenie lek.med. Annę Leszczyszyn do dalszych etapów przewodu doktorskiego oraz jej wyróżnienie nagrodą.

PROF. DR HABL. MED.
ANDRZEJ WALLEWICZ
SPECJALISTA DZIAŁAŁOŚCI WENETRZYJNYCH
ENDODONTOLOG
53-134 Wrocław, Brzosa 16
06 22 49 4